Swyddfeydd Budd-daliadau Tai a Budd-dal Treth y Cyngor
Rhif ffôn: 01492 576491
Rhif ffacs: 01492 576260

Conwy County Borough Council
Bodlondeb, Conwy LL32 8DU

Taflen ynglŷn ag apeliadau

Beth i'w wneud os rydych yn credu fod y penderfyniad ynglŷn â'ch Budd-dal Tai neu Fudd-dal Treth y Cyngor yn anghywir

Mae'r daflen hon yn rhoi gwybodaeth ynglŷn â sut y gallwch:

- **ofyn i ni esbonio ein penderfyniad;**
- **herio ein penderfyniad; ac**
- **apelio yn erbyn ein penderfyniad.**

Beth i'w wneud os rydych yn credu fod ein penderfyniad ynglŷn â'ch Budd-dal Tai neu Fudd-dal Treth y Cyngor yn anghywir

Os rydych wedi derbyn penderfyniad ynglŷn â'ch Budd-dal Tai neu'ch Budd-dal Treth y Cyngor ac yn credu ei fod yn anghywir, bydd rhaid i chi wybod beth i'w wneud.

Os rydych yn credu bod y penderfyniad yn anghywir, gallwch ofyn i ni am esboniad. Os rydych yn dal i gredu ei fod yn anghywir ar ôl i ni ei esbonio, mi fyddwn yn fodlon edrych arno eto.

Gyda rhai penderfyniadau, gallwch apelio i dribiwnlys annibynnol fydd yn gallu newid y penderfyniad os ydynt yn cytuno ei fod yn anghywir.

Mae terfynau amser os rydych eisiau i ni edrych ar benderfyniad eto neu os ydych eisiau apelio. Rydym yn dweud wrthych am y terfynau amser yma yn y daflen hon.

Beth i'w wneud

1 **Ydych chi eisiau i ni esbonio ein penderfyniad?**
➢ Gweler tudalen 3.

2 **Ydych chi eisiau i ni edrych eto ar ein penderfyniad?**
➢ Gweler tudalen 4.

3 **Ydych chi eisiau apelio yn erbyn y penderfyniad?**
➢ Gweler tudalen 5.

4 **Ydych chi eisiau gwybod beth i'w wneud ar ôl i chi apelio?**
➢ Gweler tudalen 7.

5 **Ydych chi eisiau gwybod beth i'w wneud os nad ydych yn cytuno gyda chanlyniad yr apêl?**
➢ Gweler tudalen 9.

6 **Ydych chi eisiau help gyda'ch apêl ac eisiau gwybodaeth ynglŷn â sefydliadau eraill sy'n gallu helpu?**
➢ Gweler tudalen 10.

Y penderfyniad

Os rydych yn derbyn penderfyniad yn ysgrifenedig gennym ynglŷn â'ch Budd-dal Tai neu Fudd-dal Treth y Cyngor, gallwch ofyn i ni edrych arno eto. Os na fyddwn yn newid ein penderfyniad, efallai y gallwch apelio i dribiwnlys annibynnol. Byddwn yn dweud wrthych os oes gennych hawl i apelio yn y llythyr ynglŷn â'r penderfyniad.

- Os rydych yn derbyn penderfyniad yn ysgrifenedig y rheswm fel arfer yw :

  - eich bod chi wedi hawlio Budd-dal Tai neu Fudd-dal Treth y Cyngor;
  - bod eich amgylchiadau wedi newid a bod hyn yn cael effaith ar eich budd-dal; neu
  - ein bod ni wedi dweud wrthych fod rhaid i chi ad-dalu eich budd-dal.

- Efallai y byddwch yn gallu gofyn i ni edrych ar benderfyniad eto, neu apelio yn ei erbyn. Mae rheolau arbennig os nad ydych yn hawlio'r budd-dal eich hun. Er enghraifft, os rydych yn landlord a ninnau'n penderfynu a ddylid talu'r Budd-dal Tai yn uniongyrchol i chi, neu os rydych yn landlord a ninnau'n penderfynu gofyn i chi ad-dalu'r arian ar ôl i ni dalu gormod o Fudd-dal Tai neu Fudd-dal Treth y Cyngor i chi.

- Os rydych yn 'unigolyn penodedig' ar gyfer unigolyn arall (rhywun sy'n gweithredu ar ran unigolyn nad ydynt yn gallu gweithredu yn annibynnol) gallwch ofyn i ni edrych ar benderfyniad ynglŷn â'u budd-dal eto, ac efallai y gallwch apelio ar eu rhan. Byddwn yn dweud wrthych yn y llythyr ynglŷn â'r penderfyniad a oes gennych hawl i apelio.

Ydych chi eisiau i ni esbonio'r penderfyniad?

Byddwch wedi derbyn llythyr yn dweud wrthych beth yw'r penderfyniad ynglŷn â'ch Budd-dal Tai neu Fudd-dal Treth y Cyngor. Os rydych eisiau rhagor o wybodaeth am y penderfyniad, cysylltwch â ni yn syth.

Rhaid i chi wneud hyn yn syth oherwydd os rydych eisiau i ni edrych ar y penderfyniad eto, neu apelio yn ei erbyn, rhaid i chi wneud hyn o fewn **un mis calendr (mis llawn yn hytrach na 4 wythnos)** i'r dyddiad ar y llythyr penderfyniad, ac nid y dyddiad rydych yn cysylltu â ni. Gallwch ein ffonio ni, ysgrifennu atom, neu ymweld â ni

Pan fyddwch yn cysylltu â ni, gallwch wneud un o'r canlynol.

- Gofyn i ni esbonio pam y gwnaethom y penderfyniad.

- Neu, os rydych eisiau rhagor o wybodaeth i'ch helpu i benderfynu beth i'w wneud, gofynnwch i ni am 'ddatganiad o resymau' ysgrifenedig ar gyfer y penderfyniad os nad ydym wedi anfon un atoch eisoes. Rhaid i chi wneud hyn o fewn **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos)** i'r dyddiad ar y llythyr penderfyniad. Byddwn yn anfon y 'datganiad o resymau' atoch cyn gynted â phosib.

- Os rydych yn dal i anghytuno â'r penderfyniad, gallwch:

  - ofyn i ni edrych arno eto (gweler tudalen 4); neu
  - apelio yn erbyn y penderfyniad (gweler tudalen 5).

- Os gwnaethoch ofyn i ni am 'ddatganiad o resymau' ysgrifenedig, byddwn yn ychwanegu'r amser y mae'n ei gymryd i ni ei anfon at yr **un mis calendr (mis llawn yn hytrach 4 wythnos)** sydd gennych eisoes. Bydd hyn yn rhoi mwy o amser i chi ofyn i ni edrych ar y penderfyniad neu apelio yn ei erbyn.

Ydych chi eisiau i ni edrych ar y penderfyniad eto?

Gallwch ofyn i ni wneud hyn os rydym wedi esbonio'r penderfyniad i chi neu anfon 'datganiad o resymau' ysgrifenedig i chi yn esbonio'r penderfyniad, ac rydych yn dal i gredu ei fod yn anghywir.

- O fewn **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos)** i ddyddiad derbyn ein llythyr penderfyniad, dylech ddweud wrthym os rydych eisiau i ni edrych ar eich penderfyniad eto. Os byddwch yn gofyn i ni roi esboniad yn gyntaf, byddwn yn dal i gyfri'r **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos)** o'r dyddiad ar y llythyr penderfyniad. Os byddwch yn gofyn i ni am 'ddatganiad o resymau' ysgrifenedig, bydd yr **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos**) yn dechrau o'r dyddiad ar y llythyr penderfyniad ond byddwn yn ychwanegu'r amser y mae'n ei gymryd i ni anfon y 'datganiad o resymau' atoch.
- Os oes rheswm da pam na allwch gysylltu â ni o fewn **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos),** efallai y byddwn yn dal i fedru newid y penderfyniad. Dywedwch wrthym beth yw'r rheswm pan fyddwch yn cysylltu â ni.
- Os rydych yn gofyn i ni edrych ar benderfyniad eto mwy nag **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos)** ar ôl y dyddiad ar y llythyr penderfyniad ac nad oes rheswm da pam, efallai ei bod hi'n dal i fod yn bosibl i ni newid y penderfyniad. Ond bydd hyn fel arfer o'r dyddiad y gwnaethoch ysgrifennu atom.

Beth sy'n digwydd nesaf?

Pan fyddwch yn gofyn i ni edrych ar benderfyniad eto, byddwn yn gofyn i aelod gwahanol o staff wirio ei fod yn gywir. Os yw'r penderfyniad yn anghywir, byddwn yn ei newid.

Os rydym yn gallu newid y penderfyniad

- Os gwnaethoch ofyn i ni edrych ar y penderfyniad eto o fewn **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos),** neu os oedd rheswm da pam nad oedd posibl i chi wneud hynny, byddwn yn newid y penderfyniad o'r dyddiad y gwnaethom y penderfyniad cyntaf.
- Os nad ydych yn cytuno â'r penderfyniad newydd, gallwch ofyn i ni edrych arno eto.
- Os gwnaethoch ofyn i ni edrych ar ein penderfyniad eto ar ôl **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos)** a heb reswm da dros wneud hynny, byddwn fel arfer yn newid y penderfyniad o'r dyddiad y gwnaethoch ofyn i ni wneud hynny.
- Byddwn yn anfon llythyr atoch yn dweud beth yw'r penderfyniad newydd.

Os nad yw'n bosibl i ni newid y penderfyniad

- Os nad yw'n bosibl i ni newid y penderfyniad byddwn yn anfon llythyr atoch yn nodi hyn. Bydd y llythyr yn cadarnhau ein penderfyniad cyntaf.
- Bydd y llythyr hwn yn dweud wrthych os yw'n bosibl i chi apelio yn erbyn y penderfyniad cyntaf.
- Os yw'n bosibl i chi apelio, mae'r terfyn amser o un **mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos)** yn dechrau eto o'r dyddiad ar y llythyr sy'n cadarnhau'r penderfyniad.

Ydych chi eisiau apelio yn erbyn y penderfyniad?

Gallwch apelio yn erbyn y penderfyniad os:

- rydym wedi esbonio ein penderfyniad neu anfon ‘datganiad o resymau’ i’w esbonio ac rydych yn dal i gredu ei fod yn anghywir; a
- mae’r llythyr sy’n nodi’r penderfyniad yn dweud bod gennych hawl i apelio yn ei erbyn.

Os mai ‘ydw’ yw eich ateb i’r cwestiynau a ganlyn, gallwch apelio gan ddefnyddio’r ffurflen ar gefn y daflen hon.

- Ydych chi’n credu fod gennych hawl i apelio ynglŷn â’r penderfyniad?
- Ydych chi’n credu fod y penderfyniad yn anghywir?
- Ydych chi eisiau apelio i dribiwnlys annibynnol?

Bydd y Gwasanaeth Tribiwnlys yn penderfynu ar ganlyniad eich apêl yn y gwrandawiad tribiwnlys. Mae’r tribiwnlys yn cynnwys pobl nad ydynt o’r awdurdod lleol.

- Llenwch bob bocs ar y ffurflen sy’n berthnasol i chi. Gallwch gael cymorth o ganolfan gynghori neu gan gyfreithiwr.
- Ysgrifennwch y rhesymau pam eich bod eisiau apêl. Mae hyn yn bwysig oherwydd nid oes rhaid i dribiwnlys edrych ar unrhyw beth nad ydych yn ei grybwyll. Gwnewch yn siŵr eich bod yn llofnodi’r ffurflen.
- Anfonwch y ffurflen yn ôl i’r swyddfa o fewn **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos)** i’r dyddiad ar eich llythyr penderfyniad.
- Os nad ydych yn gallu apelio yn erbyn y penderfyniad, mae gennych hawl i ofyn i ni edrych arno eto.
  Gweler **‘Ydych chi eisiau i ni edrych ar y penderfyniad eto?’** ar dudalen 4.
- Cofiwch, os yw’r Gwasanaeth Tribiwnlys yn darganfod eich bod wedi bod yn cael **gormod** o arian, bydd eich budd-dal yn cael ei **leihau.**

Beth mae’r tribiwnlys yn edrych arno

- Dim ond y dystiolaeth, y gyfraith a’r amgylchiadau ar yr adeg pan wnaethpwyd y penderfyniad rydych yn apelio yn ei erbyn y gall y tribiwnlys edrych arnynt.
- Ni all y tribiwnlys edrych ar newidiadau yn eich amgylchiadau a ddigwyddodd ar ôl i ni wneud y penderfyniad.
- **Os yw eich amgylchiadau wedi newid ac y gall hyn gael effaith ar eich budd-dal neu olygu y gallwch hawlio eto, dylech ddweud wrthym yn syth.** Peidiwch ag aros am y gwrandawiad tribiwnlys. Cysylltwch â ni gan ddefnyddio’r manylion ar eich llythyr penderfyniad.

Apeliadau hwyr

- Efallai na fydd y Gwasanaeth Tribiwnlys yn gallu derbyn eich apêl os ydynt yn ei dderbyn mwy nag **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos)** ar ôl y dyddiad ar y llythyr penderfyniad.

- Gallant dderbyn apêl hwyr dim ond os oes rheswm da pam ei fod yn hwyr. Gall hyn fod oherwydd:
  - fod rhywun wedi marw;
  - eich bod chi neu rywun sy'n agos atoch yn ddifrifol wael;
  - eich bod chi wedi bod dramor;
  - fod streic bost wedi bod; neu
  - fod amgylchiadau arbennig eraill.

- Dylech roi esboniad ynglŷn â pham nad oeddech yn gallu apelio o fewn **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos)** ar y ffurflen ar gefn y daflen hon.

- Bydd aelod tribiwnlys â chymwysterau cyfreithiol yn edrych ar y rhesymau pam na wnaethoch apelio mewn pryd a bydd yn penderfynu a yw'n bosibl derbyn eich apêl. Byddant yn edrych ar:

  - a oes gennych reswm da pam ei fod yn hwyr;
  - faint o amser sydd wedi pasio ers i chi gael gwybod am y penderfyniad;
  - a fyddai'n deg os na fydden ni'n derbyn eich apêl; ac
  - a yw eich apêl yn debygol o fod yn llwyddiannus.

- Ni all y Gwasanaeth Tribiwnlys dderbyn apêl hwyr os mai'r unig reswm dros hyn yw nad oeddech yn deall y gyfraith, neu fod y gyfraith wedi newid ers i ni wneud y penderfyniad.

- Os rydych yn apelio **13 mis** neu fwy ar ôl y dyddiad ar y llythyr penderfyniad, ni fyddant yn derbyn eich apêl.

Tribiwnlys apêl

- Mae tribiwnlys yn cynnwys un neu ddau o bobl nad ydynt o'r awdurdod lleol.

- Bydd yr aelodau yma o'r tribiwnlys yn arbenigwyr ar bob agwedd o'ch apêl.
- Mae gan bob tribiwnlys aelod sydd â chymwysterau cyfreithiol i helpu i sicrhau fod y gyfraith yn cael ei dilyn yn eich apêl.
- Gall tribiwnlys hefyd gynnwys unigolyn gyda chymwysterau ariannol.

Beth i'w wneud ar ôl i chi gyflwyno apêl

- Ar ôl i chi apelio byddwn yn esbonio ein penderfyniad i chi os nad ydym wedi gwneud hyn eisoes.
- Byddwn yn edrych ar y penderfyniad eto os nad ydym wedi gwneud hyn eisoes.
- Os rydym yn cytuno fod y penderfyniad cyntaf yn anghywir ac y bydd y penderfyniad newydd yn eich helpu chi, byddwn yn anfon penderfyniad newydd atoch a bydd eich apêl yn cael ei atal. Os nad ydych yn cytuno â'r penderfyniad newydd, gallwch apelio yn ei erbyn.
- Os rydym yn cytuno fod y penderfyniad cyntaf yn anghywir ond nad yw'r penderfyniad newydd yn eich helpu, byddwn yn anfon penderfyniad newydd atoch. Bydd eich apêl yn parhau yn erbyn y penderfyniad newydd. Bydd gennych **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos)** arall i benderfynu a ydych yn cytuno â'r penderfyniad newydd.
- Os na fyddwn yn newid y penderfyniad, byddwn yn anfon eich apêl at y Gwasanaeth Tribiwnlys. Byddwn hefyd yn cynnwys gwybodaeth ynglŷn â sut y daethom i'r penderfyniad.
- Byddwn yn anfon copïau o'r papurau ynglŷn â'ch apêl atoch chi (a'ch cynrychiolydd os oes gennych un).
- Darllenwch y papurau yn ofalus iawn. Os oes unrhyw beth nad ydych yn ei ddeall, gofynnwch i ni, i ganolfan gynghori, neu i gyfreithiwr ei esbonio i chi.
- Byddwch hefyd yn cael ffurflen. Rhaid i chi lenwi'r ffurflen hon a'i hanfon at y Gwasanaeth Tribiwnlys o fewn **14 diwrnod** i'r dyddiad yr anfonwyd y ffurflen atoch. **Os na fyddwch yn gwneud hyn, bydd eich apêl yn cael ei atal.**
- Mae'r ffurflen hefyd yn gofyn cwestiynau ynglŷn â sut rydych chi eisiau i'r tribiwnlys edrych ar eich apêl. Gallwch ddewis rhwng **gwrandawiad llafar** a **gwrandawiad ysgrifenedig.** Os rydych yn dewis cael gwrandawiad llafar mae'n golygu y byddwch yn bresennol i ateb unrhyw gwestiynau neu i ddelio ag unrhyw broblemau sy'n codi. Mae pobl sy'n bresennol yn eu gwrandawiad fel arfer yn gwneud yn well na phobl sydd ddim yn bresennol.

Gwrandawiad llafar

- Mae hwn yn wrandawiad apêl y gallwch fynd iddo.
- Gall y tribiwnlys ofyn cwestiynau i chi.
- Gallwch chi ofyn cwestiynau hefyd.
- Gallwch fynd â rhywun gyda chi i'ch cynrychioli.
- Gallwch alw tystion i roi tystiolaeth i'r tribiwnlys.
- Efallai y bydd un o'n swyddogion yn bresennol yn y gwrandawiad a gall ofyn cwestiynau a galw tystion.
- Os rydych yn dewis gwrandawiad llafar ond yn methu mynd, rhaid i chi ddweud wrth y Gwasanaeth Tribiwnlys yn syth. Rhaid bod gennych reswm da arall pam nad ydych yn gallu mynd, fel salwch. Efallai y bydd hi'n bosibl i chi drefnu diwrnod arall. Os na fyddwch yn dweud wrth y Gwasanaeth Tribiwnlys nad ydych yn gallu mynd, efallai y bydd y tribiwnlys yn gwrando ar eich apêl heb i chi fod yn bresennol ac na fydd yn mynd cystal ag y byddai petaech chi yno.
- Mae gwrandawiadau fel arfer yn agored i'r cyhoedd, ond bydd y bobl yn y gwrandawiad fel arfer yn rhan o'r apêl, Gallwch ofyn am gael cynnal eich apêl yn breifat os rydych yn dymuno gwneud hynny.

Gwrandawiadau llafar, parhad

- Os rydych yn byw dramor ac eisiau gwrandawiad llafar, dywedwch wrth y Gwasanaeth Tribiwnlys eich bod eisiau mynd i'r tribiwnlys neu eisiau anfon rhywun i'ch cynrychioli. Gall y Gwasanaeth Tribiwnlys drefnu i'ch gwrandawiad apêl:
  - fod mor agos â phosibl at y man rydych yn glanio ym Mhrydain Fawr;
  - fod mor agos â phosibl at eich cynrychiolydd, os oes gennych un; ac
  - aros nes rydych chi ym Mhrydain Fawr.

Costau

- Efallai y bydd y Gwasanaeth Tribiwnlys yn talu ychydig o'ch costau ar gyfer mynd i'r tribiwnlys, (er enghraifft, eich costau teithio). Os hoffech gael rhagor o wybodaeth ynglŷn â hyn, cysylltwch â'r swyddfa Gwasanaeth Tribiwnlys sy'n delio â'ch apêl.
- Os rydych yn byw dramor, bydd rhaid i chi dalu i ddod i Brydain Fawr, a mynd adref yn ôl. Ond efallai y bydd posibl i chi dderbyn arian am rai o'ch treuliau tra rydych ym Mhrydain Fawr, a tra bydd yr apêl yn cael ei gynnal.

Gwrandawiad ysgrifenedig

- Dyma wrandawiad apêl nad ydych chi'n mynd iddo. Ni fyddwch yn gallu ateb unrhyw gwestiynau na delio â phroblemau sy'n codi.
- Byddwn yn anfon ffurflen atoch gyda'r papurau apêl. Defnyddiwch hon i ychwanegu unrhyw wybodaeth ychwanegol rydych yn meddwl fydd yn helpu eich achos
- Peidiwch ag oedi cyn anfon yr wybodaeth hon, oherwydd ni fyddwch yn cael gwybod pryd fydd y gwrandawiad ysgrifenedig yn cael ei gynnal.
- Bydd yr apêl yn cael ei gynnal a bydd y Gwasanaeth Tribiwnlys yn anfon y penderfyniad atoch.
- Os yw'r tribiwnlys yn credu y bydd rhaid i chi fynd i wrandawiad llafar, gallant ddweud 'na' os rydych yn gofyn am wrandawiad ysgrifenedig.

Os rydych yn dewis cael gwrandawiad ysgrifenedig ond yn newid eich meddwl, gallwch ddewis cael gwrandawiad llafar. Ysgrifennwch at y Gwasanaeth Tribiwnlys yn syth: Eastgate House, Heol Casnewydd, Caerdydd. CF24 0YP.

Y canlyniad

Yn y rhan hon rydym yn esbonio beth sy'n digwydd ar ôl y gwrandawiad llafar neu ysgrifenedig.

- Byddwch yn derbyn rhybudd o benderfyniad, sy'n esbonio penderfyniad y tribiwnlys, cyn gynted â phosibl. Byddwn ni yn cael copi ohono hefyd.
- Gallwch hefyd ofyn am 'ddatganiad o resymau'. Mae hwn yn esbonio sut y daeth y tribiwnlys i'w benderfyniad. Rhaid i chi ofyn am 'ddatganiad o resymau' o fewn **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos)** i'r dyddiad rydym yn rhoi neu'n anfon y rhybudd o benderfyniad. Rhaid i chi gael copi o'r 'datganiad o resymau' os rydych yn apelio at y Comisiynwyr Nawdd Cymdeithasol. **Os rydych yn anghytuno â phenderfyniad y tribiwnlys, gweler tudalen 9 y daflen hon.**
- Os rydych eisiau cofnod o'r gwrandawiad apêl, gallwch ofyn am gopi hyd at 6 mis ar ôl y gwrandawiad.
- Os yw eich apêl yn llwyddiannus, byddwn fel arfer yn cywiro'r penderfyniad cyn gynted ag y byddwn yn derbyn ein copi o benderfyniad y tribiwnlys. Efallai na fyddwn yn ei gywiro yn syth os byddwn yn apelio at y Comisiynwyr Nawdd Cymdeithasol.

Beth i'w wneud os nad ydych yn cytuno â phenderfyniad y tribiwnlys

Apeliadau i'r Comisiynwyr Nawdd Cymdeithasol

- Os nad ydych yn cytuno â phenderfyniad y tribiwnlys apêl, efallai y gallwch apelio at y Comisiynwyr Nawdd Cymdeithasol.
- Mae'r comisiynwyr wedi gweithio fel bargyfreithwyr, cyfreithwyr neu'n eiriolwyr (pobl sy'n cael eu dewis i weithredu ar ran eraill) am o leiaf 10 mlynedd. Nid ydynt yn rhan o'r Adran Gwaith a Phensiynau na'r awdurdod lleol.

Pwy all apelio i'r comisiynwyr?

- Gall y canlynol apelio at y comisiynwyr.
  - Unrhyw un sydd eisoes wedi apelio i'r Gwasanaeth Tribiwnlys
  - yr awdurdod lleol
  - yr Adran Gwaith a Phensiynau

Beth allwch chi apelio i'r comisiynwyr ynglŷn â nhw

- Yr unig amser y gallwch apelio i'r comisiynwyr yw os rydych yn credu fod y tribiwnlys wedi defnyddio'r gyfraith yn anghywir yn eich achos. Nid ydych yn cael apelio i'r comisiynwyr ynglŷn â:
  - ffeithiau; na
  - beth oedd casgliad neu benderfyniad y tribiwnlys.

Sut i apelio

- Bydd eich llythyr penderfyniad gan y Gwasanaeth Tribiwnlys yn dweud wrthych beth i'w wneud os nad ydych yn hapus gyda'r penderfyniad. Darllenwch hwn yn ofalus. Mae'n dweud wrthych am y terfynau amser pwysig ar gyfer eich apêl.
- Nid ydych yn cael apelio nes y byddwch wedi derbyn y 'datganiad o resymau' ynglŷn â phenderfyniad y tribiwnlys.
  Gweler **'y canlyniad'** ar dudalen 8.
- Dylech ddarllen y 'datganiad o resymau' yn ofalus. Os nad ydych yn credu fod y tribiwnlys wedi defnyddio'r gyfraith yn gywir yn eich achos, gallwch wneud cais i apelio i'r comisiynwyr. Dylech wneud hyn o fewn **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos)** i'r dyddiad yr anfonwyd y 'datganiad o resymau' atoch gan y tribiwnlys.
- Os rydych yn apelio i'r comisiynwyr, mae'n rhaid i chi anfon y 'datganiad o resymau' gyda'ch cais. Os na fyddwch yn gwneud hyn, efallai na fyddant yn edrych ar eich cais.
- Bydd aelod tribiwnlys sydd â chymwysterau cyfreithiol yn penderfynu a ydych yn cael anfon eich apêl i'r comisiynwyr neu os ddylai tribiwnlys gwahanol edrych eto ar yr apêl.
- Gallwch ofyn i ganolfan gynghori, i gyfreithiwr neu i unigolyn neu sefydliad addas arall eich helpu chi gyda'ch cais.

Ceisiadau hwyr

- Os rydych yn gwneud cais hwyr am 'ddatganiad o resymau' neu i apelio i'r comisiynwyr, bydd y tribiwnlys neu'r comisiynwr ddim ond yn derbyn eich cais os oes rheswm da pam ei fod yn hwyr.
- Bydd rhaid i chi esbonio pam ei fod yn hwyr.

Sefydliadau eraill a all eich helpu

Canolfannau cynghori

Gall canolfannau cynghori fel swyddfeydd Cyngor ar Bopeth a chanolfannau cyfraith eich cynrychioli chi a'ch helpu chi i ddeall pam rydym wedi gwneud y penderfyniad ynglŷn â'ch Budd-dal Tai a Budd-dal Treth y Cyngor. Gallant hefyd eich helpu chi i lenwi ffurflenni neu ysgrifennu llythyrau. Weithiau, byddant yn mynd gyda chi i'r tribiwnlys sy'n gwrando ar eich apêl.

Bydd o gymorth i'r ganolfan gynghori os fyddwch yn dangos unrhyw lythyrau sydd gennych ynglŷn â'r penderfyniad yr ydych yn credu sy'n anghywir. Efallai y gall undebau llafur roi cyngor am ddim hefyd a siarad ar eich rhan yn y tribiwnlys ar ddydd eich apêl.

Efallai y bydd ein Swyddfa Hawliau Lles hefyd yn gallu helpu.

Gallwch ddod o hyd i gyfeiriadau'r sefydliadau hyn yn adran fusnes y Llyfr Ffôn, cyfeirlyfr Thomson Local, yr Yellow Pages neu yn y llyfrgell.

Cyfreithwyr

Efallai y byddwch yn gallu cael cyngor gan gyfreithiwr dan y Cynllun Cyngor a Chymorth Cyfreithiol.

Gallwch ddarganfod mwy am hyn gan gyfreithiwr. Ond os rydych yn penderfynu defnyddio cyfreithiwr yn eich gwrandawiad, bydd rhaid i chi dalu iddynt eich helpu chi. Ni allwch gael arian ar gyfer pethau fel costau eich cyfreithiwr gennym ni na'r Gwasanaeth Tribiwnlys.

I gael rhagor o wybodaeth ynglŷn â chyfreithwyr a chanolfannau cynghori a all eich helpu, cysylltwch â The Legal Aid Board gan ddefnyddio'r manylion a ganlyn:

The Legal Aid Board
85 Grays Inn Road
Llundain
WC1X 8TX
Rhadffôn y DU: **0500 282 3000**
Rhif ffôn: **0171 813 1000**

Os rydych yn byw dramor

Os rydych yn byw dramor gallwch ofyn i rywun ym Mhrydain Fawr i weithredu ar eich rhan. Efallai y gall y Cynllun Cyngor a Chefnogaeth Cyfreithiol eu helpu i ddod o hyd i gyfreithiwr i'ch helpu chi, ond ni fydd yn talu am gyfreithiwr i'ch helpu chi yn y gwrandawiad.

Cyngor Bwrdeistref Sirol
Bodlondeb, Conwy LL32 8DU
Swyddfeydd Budd-dal Tai a Budd-dal Treth y Cyngor
Rhif ffôn: 01492 576491
Rhif ffacs: 01492 576260

At ddefnydd swyddogol yn unig

Dyddiad derbyn y ffurflen	Dyddiad y cafodd ei gyflwyno
	Y rheswm

Llenwch y ffurflen hon os rydych eisiau apelio yn erbyn y penderfyniad ynglŷn â'ch Budd-dal Tai neu Fudd-dal Treth y Cyngor neu am ordaliad Budd-dal Tai.
Llenwch y ffurflen hon a'i hanfon yn ôl atom.

Amdanoch chi

Teitl: Mr/Mrs/Miss/Ms

Eich cyfenw:

Pob enw arall:

Eich dyddiad geni: / /

Nid oes rhaid i chi lenwi hwn os ydych yn landlord sy'n apelio yn erbyn gordaliad Budd-dal Tai.

Eich rhif Yswiriant Gwladol:

Gallwch ddod o hyd i hwn ar eich cerdyn rhif yswiriant gwladol, eich slip cyflog, eich papurau treth neu unrhyw lythyrau rydych wedi'u derbyn gan yr adran nawdd cymdeithasol.

Nid oes rhaid i chi nodi eich rhif Yswiriant Gwladol os rydych yn landlord sy'n apelio yn erbyn gordaliad Budd-dal Tai.

Eich cyfeiriad gan gynnwys y cod post:

Eich rhif ffôn yn ystod y dydd (gan gynnwys cod ardal):

Ydych chi wedi trefnu i rywun eich helpu gyda'ch apêl?

Naddo ☐
Do ☐

Os 'do', nodwch eu henw llawn:

Eu cyfeiriad gan gynnwys y cod post:

Llofnodwch y bocs hwn er mwyn i'r unigolyn gael gweithredu ar eich rhan:

Ynglŷn â'r penderfyniad

Nodwch enw'r budd-dal rydych yn dymuno apelio yn ei erbyn:

Dywedwch wrthym beth yw'r dyddiad ar frig eich llythyr ynglŷn â'r penderfyniad: / /

Ynglŷn â'ch apêl

- Defnyddiwch y gwagle ar dudalen nesaf y ffurflen hon i ddweud pam nad ydych yn cytuno â'r penderfyniad.
- Rhaid i chi ddweud pam eich bod yn credu fod y penderfyniad yn anghywir. Nid yw'n ddigon da i ddweud 'Nid wyf yn cytuno â'r penderfyniad' neu 'nid yw'r arian yn ddigon'.
- Dylai'r rhesymau rydych yn eu rhoi fod yn debyg i'r enghreifftiau a ganlyn:
  - '£75 yr wythnos oedd fy rhent, ond dywedoch chi mai £35 yr wythnos oedd o';
  - 'Symudais i'r eiddo ar 1 Tachwedd ac nid 1 Rhagfyr';
  - 'Rydych wedi defnyddio'r cyflog anghywir i gyfrifo fy mudd-dal. Dim ond £250 wnes i ei dderbyn yn ystod wythnos y Nadolig'; neu
  - os rydych yn landlord, 'dechreuodd fy nhenant weithio heb ddweud wrthyf'.
- Os rydych yn apelio yn erbyn mwy nag un penderfyniad, rhaid i chi ddweud pam nad ydych yn cytuno gyda phob un yn unigol.
- Os rydych yn apelio mwy nag un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos) ar ôl i ni wneud y penderfyniad, rhaid i chi esbonio pam fod eich apêl yn hwyr.

Eich apêl

- Defnyddiwch y gwagle hwn i nodi pam nad ydych yn cytuno â'r penderfyniad.
- Rhaid i chi ddweud pam rydych yn credu fod y penderfyniad yn anghywir. Defnyddiwch LYTHRENNAU BRAS.

Eich apêl, parhad

Eich apêl, parhad

Eich llofnod

Eich llofnod:

Y dyddiad: / /

Os yw rhywun yn mynd i weithredu ar eich rhan yn swyddogol, gofynnwch iddynt lofnodi yma.
Eu llofnod:

Beth i'w wneud rŵan

- **Gwnewch yn siŵr eich bod wedi llenwi pob rhan o'r ffurflen hon a'i llofnodi.**
- Anfonwch eich ffurflen wedi'i chwblhau at y cyfeiriad canlynol.

  Swyddfa Budd-daliadau Tai a Budd-dal Treth y Cyngor
  Adran Gyllid
  Bodlondeb
  Conwy
  LL32 8DU

- Cofiwch, rhaid i'ch apêl gyrraedd y Swyddfa Budd-daliadau o fewn **un mis calendr (mis cyfan yn hytrach na 4 wythnos)** i'r dyddiad ar frig y llythyr penderfyniad.